

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات پژوهش	۱
۱-۱-مقدمه	۲
۲-۱- بیان مسأله	۳
۳-۱- اهمیت و ضرورت پژوهش	۶
۴-۱- اهداف پژوهش	۸
۵-۱- فرضیه‌های پژوهش	۸
۶-۱- تعریف واژه‌ها و اصطلاحات به صورت مفهومی و عملیاتی	۹
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش	۱۱
۱-۲- مقدمه	۱۲
۲-۲- بخش اول : خودکارآمدی	۱۲
۱-۲-۲- خودکارآمدی	۱۲
۲-۲-۲- مولفه های خودکارآمدی	۱۴
۳-۲-۲- ویژگی های افراد با خودکارآمدی قوی	۱۵
۴-۲-۲- ویژگیهای افراد با خودکارآمدی ضعیف	۱۵
۵-۲-۲- منابع خودکارآمدی (خودکارآمدی چگونه به وجود می آید؟)	۱۶
۶-۲-۲- خودکارآمدی تحصیلی	۱۶
۷-۲-۲- مراحل رشد خودکارآمدی در نظریه بندورا	۱۷
۸-۲-۲- ماهیت خودکارآمدی	۱۹
۹-۲-۲- برداشتی دیگر از مفهوم خودکارآمدی (احساس کنترل فردی)	۱۹
۱۰-۲-۲- نظریه های خودکارآمدی	۲۰
۱-۱۰-۲-۲- نظریه بندورا	۲۰
بخش دوم: اشتیاق تحصیلی	۲۳
۲-۳-۲- مروری بر پیشینه اشتیاق تحصیلی	۲۴
۳-۳-۲- اشتیاق تحصیلی شناختی	۲۵

- ۲۶..... ۲-۳-۴- سنجش اشتیاق تحصیلی
- ۲۷..... ۲-۳-۵- رابطه اشتیاق تحصیلی و جنسیت
- ۲۷..... ۲-۳-۶- اشتیاق تحصیلی: حاصل تعامل محیط و یادگیرنده
- ۲۸..... بخش سوم: اعتیاد به اینترنت
- ۲۸..... ۲-۴-۱- تاریخچه اعتیاد به اینترنت
- ۲۹..... ۲-۴-۲- اعتیاد به اینترنت
- ۳۰..... ۲-۴-۳- اعتیاد اینترنتی: جستاری در معنا
- ۳۲..... ۲-۴-۴- اختلال اعتیاد به اینترنت
- ۳۵..... ۲-۴-۵- ویژگیهای معتاد به اینترنت
- ۳۶..... ۲-۴-۶- علائم اعتیاد اینترنتی
- ۳۸..... ۲-۴-۷- علتهای اعتیاد به اینترنت
- ۴۰..... ۲-۴-۸- علت اصلی اعتیاد اینترنتی در ایران
- ۴۱..... ۲-۴-۹- علل گرایش نوجوانان به اینترنت
- ۴۳..... ۲-۴-۱۰- نظریه های مربوط به اعتیاد به اینترنت
- ۴۷..... ۲-۴-۱۱- اعتیاد به اینترنت و نقش والدین
- ۵۰..... ۲-۴-۱۲- درمان اعتیاد اینترنتی
- ۵۰..... ۲-۵-۵- مرور ادبیات و سوابق تحقیق
- ۵۰..... ۲-۵-۱- تحقیقات داخلی
- ۵۱..... ۲-۵-۲- تحقیقات خارجی
- ۵۳..... فصل سوم: روش پژوهش
- ۵۴..... ۳-۱- روش پژوهش
- ۵۴..... ۳-۲- جامعه آماری
- ۵۴..... ۳-۴- نمونه آماری
- ۵۴..... ۳-۵- روش نمونه گیری
- ۵۴..... ۳-۶- ابزارهای پژوهش

۵۶.....	۷-۳- متغیرهای تحقیق:
۵۶.....	۸-۳- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۵۷.....	فصل چهارم : تجزیه و تحلیل داده‌ها
۵۸.....	۴-۱- مقدمه
۵۸.....	۴-۲- یافته‌های توصیفی
۵۸.....	۴-۱-۱- سن شرکت‌کنندگان
۵۸.....	۴-۱-۲- پایه تحصیلی
۶۱.....	۴-۲- یافته‌های استنباطی
۶۶.....	فصل پنجم : بحث و نتیجه‌گیری
۶۷.....	۵-۱- مقدمه
۶۷.....	۵-۲- نتیجه‌گیری
۶۸.....	۵-۳- بحث پیرامون فرضیه‌های پژوهش
۷۰.....	۵-۴- محدودیت‌های تحقیق
۷۱.....	۵-۵- پیشنهادات
۷۱.....	۵-۵-۱- پیشنهادات کاربردی
۷۱.....	۵-۵-۲- پیشنهادهایی برای محققین آینده
۷۲.....	پیوست‌ها
۸۲.....	منابع

فهرست جداول

- جدول ۴-۱: میانگین و انحراف استاندارد نمونه تحقیق بر اساس سن ۵۸
- جدول ۴-۲: فراوانی و درصد نمونه از نظر پایه تحصیلی ۵۸
- جدول ۴-۳: میانگین و انحراف استاندارد نمرات اعتیاد به اینترنت و مولفه های آن ۵۹
- جدول ۴-۴: میانگین و انحراف استاندارد نمرات خودکارآمدی تحصیلی کل و مولفه های آن ۵۹
- جدول ۴-۵: میانگین و انحراف استاندارد اشتیاق تحصیلی و مولفه های آن ۶۰
- جدول ۴-۶: ضریب همبستگی و ضریب تعیین بین خودکارآمدی تحصیلی با اعتیاد به اینترنت و مولفه های آن ۶۱
- جدول ۴-۷: ضریب همبستگی و ضریب تعیین بین اشتیاق تحصیلی با اعتیاد به اینترنت و مولفه های آن ۶۲
- جدول ۴-۸: آزمون پیش فرض همگنی ضرایب رگرسیون اعتیاد به اینترنت و مولفه های آن بر خودکارآمدی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی ۶۳
- جدول ۴-۹: مشخصه های آماری مدل رگرسیون گام به گام اعتیاد به اینترنت و مولفه های آن بر خودکارآمدی تحصیلی ۶۴
- جدول ۴-۱۰: مشخصه های آماری مدل رگرسیون گام به گام اعتیاد به اینترنت و مولفه های آن بر اشتیاق تحصیلی ۶۵

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت با خودکارآمدی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان پسر متوسطه دوره دوم شهر کرمان انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان پسر متوسطه دوره دوم شهر کرمان می‌باشند که در سال تحصیلی ۹۵ - ۱۳۹۴ تحصیل می‌کردند. از این جامعه تعداد ۳۱۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های اعتیاد به اینترنت کیمبرلی یانگ (۱۹۹۸)، خودکارآمدی تحصیلی جینگ و مورگان (۱۹۹۷) و اشتیاق تحصیلی تجربه‌کار (۱۳۹۲) پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از روش‌های آماری نظیر فراوانی، درصد، میانگین و انحراف استاندارد، ضریب همبستگی پیرسون، ضریب تعیین و رگرسیون گام به گام تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که بین اعتیاد به اینترنت و مولفه‌های آن با خودکارآمدی تحصیلی رابطه منفی و معناداری در سطح $P < 0/05$ وجود دارد. بیشترین رابطه بین مولفه بی‌توجهی به وظایف تحصیلی با خودکارآمدی تحصیلی و کمترین رابطه بین برجستگی با خودکارآمدی تحصیلی به دست آمد. بین اعتیاد به اینترنت و مولفه‌های آن با اشتیاق تحصیلی رابطه منفی و معناداری در سطح $P < 0/05$ وجود دارد. بیشترین رابطه بین مولفه بی‌توجهی به وظایف تحصیلی با بین مولفه بی‌توجهی به وظایف تحصیلی با خودکارآمدی تحصیلی و کمترین رابطه بین برجستگی با خودکارآمدی تحصیلی به دست آمد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که از بین اعتیاد به اینترنت و مولفه‌های آن، بهترین متغیرهای پیش‌بینی‌کننده خودکارآمدی تحصیلی، استفاده مرضی‌از‌چت روم، اعتیاد به اینترنت جهت کسب آرامش روانی و اعتیاد به اینترنت (کل) هستند و حدود ۳۳ درصد واریانس مربوط به خودکارآمدی تحصیلی را تبیین می‌کنند و بهترین متغیرهای پیش‌بینی‌کننده اشتیاق تحصیلی، بی‌توجهی به وظایف تحصیلی و شغلی و استفاده بیش از حد هستند و حدود ۲۷ درصد واریانس مربوط به اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان را تبیین می‌کنند.

کلیدواژه‌ها: اعتیاد به اینترنت، خودکارآمدی تحصیلی، اشتیاق تحصیلی.

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

در سپیده دم هزاره سوم، شاهد تحولات شگرف فناوری و تاثیرات فرهنگی، اجتماعی و حرفه ای ناشی از آن هستیم. انقلاب الکترونیک، انفجار اطلاعات و انقلاب رایانه ای، تفاوت کمی و کیفی بسیاری را در جهان نسبت به دو دهه پیش با خود به همراه آورده است و آن تبدیل جهان به یک کلبه واحد است. چالش انگیزترین، جذاب ترین و مهم ترین تحولات تحولی است که در زمینه رایانه و اطلاع رسانی صورت گرفته است. مطالعات اخیر نشان می دهد که استفاده از اینترنت، سبب احساس ناکامی، تنهایی، اضطراب و بطور کلی کاهش سلامت روانی می شود (فیروزبخت، ۱۳۸۰)

از نیمه قرن بیستم با بروز و شکل گیری تحولات پرشتاب علمی- تکنولوژی، جهان وارد عصر جدیدی گردید. نخست با ورود رایانه به عرصه فناوری، زندگی انسان دستخوش تحول شد و در پی آن با تسهیل در روند ارتباطات، کوچک شدن دنیا شتاب گرفت که در این روند هم شبکه جهانی اطلاع رسانی (اینترنت) سهم بسزایی داشت. در این تحول، فرصت ها و چالش ها، بیم ها و امیدها، به موازات هم در برابر جوامع انسانی قرار گرفتند. این محیط چند رسانه ای جدید، بافت معنایی چند ساخته ای بوجود آورده که غالب جلوه های فرهنگی و سیاسی را با همه تنوع و گوناگونی در خود جای میدهد. و یک محیط نمادین جدید ایجاد می کنند که در آن دنیای مجازی به واقعیت محیط زندگی ما بدل می شود (عطار زاده، ۱۳۷۹).

امروزه نقش رسانه ها از جمله اینترنت در زندگی و تعلیم و تربیت نوجوانان انکارناپذیر است و تأثیرگذاری آن ها بر نوجوانان روز به روز بیش تر می شود. زندگی در جهان مُدرن بدون اینترنت و سایر رسانه های گروهی قابل تصور نیست. تأثیر رسانه ها و به ویژه اینترنت بر رشد اجتماعی و اخلاقی نوجوانان گاهی بیش تر از تأثیر والدین و معلمین است و آن ها مدت زمان زیادی را صرف تماشای تلویزیون و استفاده از اینترنت می کنند. استفاده از رسانه ها و اینترنت همیشه بد یا مشکل آفرین نیست، ولی اگر بیش از حد یا بدون نظارت صحیح از آن ها استفاده شود، در زمینه های مختلف آنها مشکلاتی را ایجاد می کند. (امیری، شاهرخ؛ ۱۳۸۹)

دانش آموزان ممکن است در معرض مطالب و تصاویر خشن و غیرمجاز موجود در پایگاه های اینترنتی قرار گیرند. دسترسی به چنین مطالبی ممکن است کاملاً تصادفياً عمده باشد. هر دو طریق دستیابی مورد توجه متخصصان بوده است و کارشناسان نسبت به صدمات جبران ناپذیری که از طریق این گونه برنامه ها به کودکان

و نوجوانان می رسد به ویژه ایجاد مسایلی مانند انحراف جنسی، خشونت، اعتیاد، رفتارهای ضداجتماعی، سست شدن مبانی خانواده، اشاعه جرم و جنایت درطیف وسیع، مکرراً هشدار داده اند و اذعان داشته اند که دانش آموزان بیش از دیگران در معرض آسیب های ناشی از کاربرد نادرست اینترنت قرار دارند (شاملو، ۱۳۸۲).

رشد چشمگیر استفاده از اینترنت غیر قابل کتمان است. رشد گسترده اینترنت و تفاوت در جنبه های گوناگون اینترنت در بین گروه های جمعیت شناختی، موضوع جالب توجه پژوهش های اخیر بوده است. امروزه پژوهشگران تعابیر مختلفی را از جمله اعتیاد اینترنتی، وابستگی اینترنت، اعتیاد تکنولوژیکی، کاربرد مشکل ساز اینترنت، آسیب شناسی کاربرد اینترنت، اختلال اعتیاد اینترنت به کار می برند و مطالعات گسترده ای در این زمینه در حال انجام است (یانگ، ۱، ۲۰۰۴).

بیش از چهار دهه از اختراع اینترنت و بیش از بیست سال از استفاده همگانی از آن می گذرد و در همین مدت کوتاه شاهد رشد بسیار چشمگیر این پدیده بوده ایم. اینترنت اکنون در همه جا حضور دارد و کاربردهای جدید و متنوع تری پیدا کرده است و بر تمام سنین و افراد مختلف تاثیر گذاشته است. اشخاصی که از اینترنت بیشتر استفاده می کنند علاوه بر آن که بر زندگی خانوادگی آنها تأثیر منفی می گذارد، زمان کمتری با خانواده صحبت می کنند و احساس تنهایی و افسردگی و کمبود عزت نفس و غیره در آنها بیشتر می شود. این افراد از جنبه های مالی و جسمی و فرهنگی نیز آسیب های بیشتری را پذیرا می شوند. بی شک حداکثر ۱۵ درصد از کل جامعه ایران به اینترنت دسترسی دارند و نمی توانیم اگر معضل و آسیبی در این بخش وجود دارد را به کل تعمیم دهیم. اگر ضریب استفاده از اینترنت از ۱۵ درصد به ۹۰ درصد برسد به حتم این رویکرد نیز تداوم و یا حتی شدت میابد. ثانیاً قشر تحصیل کرده و متوسط که عمده کاربران اینترنت هستند، تأثیر گذاری شان بر دیگر اقشار بیشتر است (آصف زاده، ۱۳۸۵).

۱-۲- بیان مسأله

زندگی تحصیلی، یکی از مهمترین ابعاد زندگی اشخاص است که بر سایر ابعاد زندگی تاثیر فراوان دارد. در این بین یکی از مسایل و مشکلات اساسی زندگی تحصیلی افراد و نظام آموزشی هر کشور، مساله ی افت تحصیلی و پایین بودن سطح عملکرد تحصیلی دانش آموزان و دانشجویان آن کشور است (زهره کار، ۱۳۸۵). این پدیده، علاوه بر زیانهای هنگفت اقتصادی، سلامت روانی فراگیرندگان را مخدوش می نماید. منظور از افت

^۱. Yang, S